

Okrajni ljudski odbor

POROČILO BIROJA ZA POSREDOVANJE DELA ZA OKRAJ LJUBLJANA ZA LETO 1955

ORGANIZACIJSKE IN KADROVSKE ZADEVE

Okrajni biro za posredovanje dela Ljubljana je v letu 1955 na področju organizacijske krepitve in izpolnjevanja službe posredovanja dela izvršil naslednje ukrepe:

Za pravilno in uspešno izvajanje nalog s področja službe zaposlovanja se je aparat posredovalnice za delo povečal za dva uslužbenca. In sicer je bil s 1. majem 1955 nameščen psiholog za delo — z namenom, da bo vršil funkcijo vodje poklicne svetovalnice. Ker pa omenjeni uslužbenec še ni imel dovršenega študija, je bil posreduje upravnega odbora posredovalnice za delo sprejet v delovno razmerje in mu je bilo istočasno odobren študijski dopust do konca leta 1955, ker je bil tik pred diplomskim izpitom. Tako bo s 1. febr. 1956 pričel s praktičnim delom, v januarju pa se bo še udeležil enomesečnega tečaja, katerega organizira Inštitut za varstvo dela LRS po praktični liniji. Tako sta za začetek formiranja poklicne svetovalnice pri tuk. posredovalnici za delo sedaj nameščena dva uslužbenca — in sicer kot že navedeno — psiholog za delo — in referent za mladino. V kolikor pa se bodo z nadaljnjim razvojem pokazale potrebe po povečanju kadra v poklicni svetovalnici, pa bo moral te potrebe prikazati Okrajnemu ljudskemu odboru zaradi odobritve novih sistemiziranih delovnih mest. Vendar pa poklicna svetovalnica za enkrat še ni pričela praktično delati, tako da bi bilo za sedaj še preuranjeno govoriti o povečanju kadra poklicne svetovalnice.

Ker je s 1. januarjem 1955 posreduje bivšega MLO — Ljubljana postala tuk. posredovalnica za delo samostojna proračunska ustanova s svojim posebnim proračunskim kreditom pri Narodni banki, je bilo nujno treba uvesti tudi samostojno računovodstvo pri posredovalnici za delo in s tem v zvezi namestiti tudi računovodjo, ki istočasno vodi tudi ekonomat, t. j. nabavljanje in izdajanje vsega potrebne materiala. S tem v zvezi je bila izvršena sprememba tako, da je uslužbenka, ki je bila prej referent za delovne knjizice, prevzela računovodstvo in ekonomske posle, uslužbenka pa je prevzela kredit honorarno nameščena pri delovnih knjizicah. Po stanju tuk. posredovalnici zaposlenih moških in 9 žensk) na stalnih sistemiziranih delovnih mestih,

torej dvoje delovnih mest več kakor v letu 1954.

Razen navedenih pa so nameščeni v tuk. posredovalnici še 3 honorarni uslužbeni v sektorju za delovne knjizice, kjer se je prvotno število uslužbencev tega sektorja v letu 1955 zmanjšalo na 4 uslužbenca zaradi upadanja prometa pri zamenjavi delovnih knjizic.

Tako imamo na posredovalnici naslednji razpored sistemiziranih delovnih mest:

- 1. šef biroja za posredovanje dela;
- 2. vložišče — tajnik;
- 3. pravni referent;
- 4. računovodstvo in likvidacija socialnih zavarovancev z ekonomatom;
- 5. likvidatura oskrbnin, izdaja vozovnic in prijavnica;
- 6. referent za žensko delovno silo;
- 7. pomočnik referenta za žensko delovno silo;
- 8. referent za moško delovno silo;
- 9. referent za invalide in zdravstveno šibke osebe;
- 10. referent za mladino;
- 11. psiholog za delo — vodja poklicne svetovalnice;
- 12. statistik in analitik;
- 13. referent za delov. knjizice;
- 14. strojepiska (pri pravnem referentu);
- 15. kurir.

Navedena kadrovska zasedba delovnih mest se je izoblikovala v skladu z zahtevami značajja in težine dela v posredovalnici. Če na kratko omenimo še promet, ki ga je posredovalnica imela v janskem letu, nam bo postala razumljiva ne samo obstoječa kadrovska zasedba, ampak nam bo tudi jasno, da ta služba še vedno ni urejena tako kot bi morala biti oziroma da še vedno ni zadostno zasedena. Če pomislimo, da je sleherni uslužbenec posredovalnice preko cellega leta 1955 sprejel oziroma odpravil nad 5000 strank, je omenjena trditve povsem utemeljena. Samo 4 referenti so lansko leto v zvezi s posredovanjem dela sprejeli oziroma odpravili skupno 47.400 oseb, med katerimi je bilo 1332 oseb iz drugih republik, ki so pri nas iskale delo. Če k temu prištejemo še promet pri drugih referentih, zlasti v sektorju za izdajo delovnih knjizic, pa znaša skupno število prometa preko 75.000 oseb, ki so vse šie preko tuk. posredovalnice. Seveda so v tem številu zajete tudi takšne osebe, ki jih je bilo treba po večkrat obravnnavati, preden se je rešilo vprašanje njihove zaposlitve, v nekaterih primerih celo po 10-krat za eno osebo. Iz podatkov v naši evidenci je razvidno, da je osebni promet od leta 1954

narastel za več kot 5000 obravnavanih primerov.

Pa tudi administrativni promet je bil izredno velik, saj je posredovalnica prejela 4001 došlih dopisov, odpotala pa je 1339 odgovorov ozi. dopisov, razen tega pa je bilo po kurirju raznešenih 6450 pozivnic za zaposlitev, kar znaša povprečno po 30 pozivnic na dan. Poleg navedenega je bilo poslanih tudi 3911 prijav odpovedi delovnega razmerja. Pravni sektor je obravnaval 398 zahtevkov za priznanje pravice do oskrbnine, ki je bila odobrena samo 109 predlagateljem, medtem ko je bilo ostalih 287 zahtevkov zavrnjenih kot neutemeljenih po zakonu. Upravni odbor posredovalnice je obravnaval 10 pritožb predlagateljev zoper odklonitev pravice do oskrbnine, od katerih je pozitivno rešenih 2, ostale pa je zavrnil oziroma je potrdil prvotno odločbo. Izmed teh so se vsi pritožili na Vrhovno sodišče LRS, ki je — razen dveh odobrilo v vseh primerih pravilnost drugostopne odločbe.

V letu 1955 je posredovalnica izdala 125 osebam vozovnice v vrednosti 30.240 din, dvema osebama pa je v celoti plačala selitvene stroške v znesku 29.625 dinarjev.

V zvezi z reorganizacijo in decentralizacijo drž. uprave se je tudi v naši službi izvršila delna prenova oziroma decentralizacija. Na področju posredovanja dela imamo že od leta 1953 dalje uveden sistem, po katerem občinski ljudski odbori deloma vršijo posle v zvezi s posredovanjem dela oziroma zaposlovanjem, pri čemer zlasti v težjih primerih vršijo funkcijo posredovanja dela, nadalje izvršujejo kontrolo javljanja nezaposlenih oseb, nekatere občine pa so že tudi same izvrševale prijavljanje nezaposlenih oseb. S 1. decembrom 1955 pa smo zadovoljili vse občinske občine, t. j. 15 občinskih ljudskih odborov, da prevzamejo vse posle s področja posredovanja dela, razen izdajanja odločb za priznanje oskrbnine in likvidacije istih. Za občine na področju mesta Ljubljane pa smo obdržali celotno operativno delo še na tuk. posredovalnici in to iz praktičnih ter oblikovnih razlogov, ker je za mesto kot okroženo celoto praktično najboljša organizacijska formacija in sam skupni center za izvrševanje službe posredovanja dela. Omenjena organizacijska oblika je bila sprejeta po vsestranski izkušnji upravnega odbora posredovalnice, ki je sprejel sklep, da se Okrajnemu ljudskemu odboru predlaga takšna organizacijska shema, ki najbolje ustre-

že tako v materialnem kakor tudi v kvalitnem oziru. Izračunano je namreč, da bi se stroški posredovanja dela zvišali za 40-45 odstotkov, če bi na področju mesta Ljubljane prenesli operativne posle te službe v celoti na posamezne občine, razen tega pa bi se tudi kvaliteta in zlasti še koordinacija dela zelo poslabšala. Da je decentralizacija službe posredovanja dela v zaokroženih mestih kot je Ljubljana — nepraktična, nam zgovorno priča tudi primer občinskega ljudskega odbora — Črnuče, ki je sam prosil in pooblastil tuk. posredovalnico, da naj bi prevzela izvrševanje vseh poslov posredovanja dela na njegovem področju.

Pripomniti pa moramo, da referenti za posredovanje dela v posameznih občinah — razen v Domžalah — vršijo povsod še po dva do štiri druge posle oziroma referenta, tako da vprašanjem posredovanja dela posvečajo vse premoalo skrb. Občina Kamnik pa referenta za posredovanje dela sploh nima in vrši te posle načelnik tajništva za socialno varstvo. Kljub temu, da je v navedeni občini ogromno delavstva zaposlenega v industriji, pa tudi precejšnje število rezervne delovne sile na podeželju, se temu vprašanju posveča premoalo pozornosti. Tukajšnja posredovalnica je v letu 1955 sklicala dva sestanka z občinskimi referenti za posredovanje dela in jim podrobno prikazala vlogo in naloge službe posredovanja dela. Ob tej priliki jim je bilo posebno prikazano in poudarjeno, kakšne so naloge te službe v zvezi z novimi gospodarskimi ukrepi, ki so se pričeli izvajati.

Delovni kolektivi posredovalnice za delo je imel v letu 1955 tudi 15 sestankov delovnega oziroma študijskega značaja, na katerih so se obravnavali tekoči problemi in naloge. Razen tega smo uvedli tudi sistem dnevnega sestajanja posameznih referentov, ki se na kratko porazgovore o najnovejših problemih in nalogah.

V letu leta 1955 je tuk. posredovalnica izdala po določilih novega zakona o zdravstvenem zavarovanju — 507 bolniških listov, 660 prijav za bolniško zavarovanje in 478 odjav bolniškega zavarovanja. V istem času je bilo izdanih 660 potrdil o vloženi delovni knjizicah, ker smo uvedli prakso, da naj bi prijavljene nezaposlene osebe, ki imajo po zakonskih predpisih pravico do zdravstvenega varstva, — zaradi boljše kontrole pri posredovalnici dponirati delovno knjizico, ko se prijavijo kot nezaposlene. S tem smo si zajamčili točnejšo kontrolo nad temi osebnimi, če bi se slučajno katera izmed njih zaposlila mimo tuk. posredovalnice, da te osebe ne bi bile dvakrat zavarovane ozi. da tuk. posredovalnica ne bi

zanje po nepotrebnem še naprej plačevala prispevka za socialno oziroma zdravstveno zavarovanje.

ZAPOSLOVANJE ŽENSKE DELOVNE SILE

V letu 1955 je bil dotok ženske delovne sile na tuk. posredovalnico nekoliko šibkejši v primerjavi s precejšnjimi leti, kar pomeni, da se je ženska delovna sila — v celoti vzeto — nekako normalizirala z novimi gospodarskimi ukrepi. Dotok ženske delovne sile v lanskem letu je bil v glavnem normalen in tudi ni bilo večjih rezerv te delovne sile. S tem hočemo poudariti, da v letu 1955 ni bilo čutili neke posebne brezposelnosti oziroma pritiska na posredovalnico, pač pa je bilo občutnejše pomanjkanje strokovnih oziroma kvalificiranih delavk.

V letu 1955 se je preko tuk. posredovalnice za delo zaposlilo 4386 žensk, kar je za 1754 žensk manj kot v letu 1954. Ta številka sama po sebi še ne dokazuje zgoraj ugotovitve, pač pa je ta razvidna iz primerjave s stanjem v letu 1954. V letu 1955 je bilo uradno zabeleženih 6626 prijav žensk, ki so iskale zaposlitve, med tem ko je bilo v letu 1954 prijavljenih 10.836 — takšnih žensk — t. j. 3660 žensk več kot v letu 1955. Če primerjamo še tako imenovane uradne objave, ki prikazujejo deloma število resnih kandidatij za zaposlitev — na eni strani, na drugi pa kažejo odselitve oziroma izpad osebe, če se je ta odpovedala zaposlitvi ali pa če ponudena dela ni hotela sprejeti, — vidimo, da je bilo v letu 1955 število odjav dokaj manjše kot pa v letu 1954. Tako je bilo v letu 1955 uradnih odjav za 2969 žensk, med tem ko je bilo istih v letu 1954 za 4437 žensk in je torej to število v l. 1955 manjše za 1467 žensk. Prav tako se je tudi občutno zmanjšal stalež nezaposlenih žensk. Med tem ko je bilo v decembru 1954 prijavljenih kot nezaposlenih 1255 žensk, je bilo na dan 31. dec. 1955 registriranih samo 526 nezaposlenih žensk in se je torej njihovo število znižalo za 729.

Tudi pri odpovedih delovnega razmerja delavkam in uslužbenkam se je v letu 1955 stanje znatno zboljšalo, čeprav imamo na področju ljubljanskega okraja večje število podjetij sezonskega značaja, ki v pretežni meri zaposljujejo žensko delovno silo. V primerjavi z letom 1954 se je število odpovedi znatno znižalo. Med tem ko je bilo v letu 1954 danih odpovedi 2083 ženskam, je bilo istih v letu 1955 1596, t. j. 487 manj kot v letu 1954. Kvalifikacija oziroma strokovnost žensk, ki so bile v letu 1955 prizadete z odpovedjo, pa je bila sledeča: 206 kvalificiranih, 85 polkvalificiranih in 882 nekvalificiranih — skupno 1173 delavk. Med uslužbenkami pa je bila ena z višjo, 75 s srednjo, 141 z nižjo in 203 s pomožno strok. kvalifikacijo — skupno 420 uslužbenk. Iz navedenega sledi, da je bilo v letu 1955 največ od-

povedi pri nekvalificiranih delavkah in pri pomožnih uslužbenkah. Seveda moramo upoštevati, da je veliko število nekvalificiranih delavk zaposlenih v raznih sezonskih podjetjih in ustanovah, mnogo manj pa v podjetjih s stalnim značajem dela. Pri pomožnih in nižjih strokovnih uslužbenkah pa moramo kot odgovorni razlog upoštevati preizkušeno oziroma nezadostno strokovno usposobljenost spriči naraščajočih zahtev po strokovni kakovosti, s čimer je tudi v zvezi vedno večje povpraševanje po strokovnem kadru, ki ga je tukaj posredovalnica za delo registrirala preko vsega leta 1955. Za ilustracijo navajamo, da je bilo n. pr. samo v marcu 1955 javljenih skupno 1158 potreb po delovni sili, od tega 32 uslužbenk s srednjo strok. izobrazbo in 14 knjigovodkinj. Potrebe pa so se iz meseca v mesec še večale.

Glede razlogov, ki so vplivali na odpovedi delovnega razmerja pri tistih ženskah, ki so se prijavile kot nezaposlene pri tukaj posredovalnici, in ki so se tudi kartotečno evidentirale, pa je ugotovljeno naslednje stanje: V letu 1955 je bilo evidentiranih 2916 žensk, ki jim je delovno razmerje prenehalo v 540 primerih — po odpovedi od strani podjetja v 1060 primerih na lastno željo, v 98 primerih zaradi bolezni, v 46 primerih zaradi disciplinskega odpusta, medtem ko se je po prestani zaporni kazni prijavilo 23 žensk, prvo zaposlitev je iskalo 990 žensk, med tem ko je 159 žensk, prijavljenih po letu 1945, še ni bilo zaposlenih. Če primerjamo navedene odpovedne razloge s tistimi iz leta 1954, vidimo, da se je število odpovedi, danih od strani podjetja, dokaj znižalo in sicer za 795 primerov, kar nam tudi dokazuje napredujočo stabilizacijo delovne sile v našem gospodarstvu, tudi ne večje fluktuacije delovne sile, čeprav je ta še vedno relativno visoka. Tudi število žensk, ki so iskale prvo zaposlitev v letu 1955, se je v primerjavi z letom 1954 precej znižalo in sicer za 680 žensk, kar pomeni v znatni meri zmanjšanje tako imenovane brezposelnosti žensk. Tudi odpovedi zaradi bolezni so se v letu 1955 zmanjšale za 96 primerov, iz česar lahko sklepamo, da so podjetja v tem pogledu imela boljše odnos do bolehnih žensk. Prav tako se je izboljšala tudi delovna disciplina zaposlenih žensk, seveda v kolikor jo presojamo po kriteriju podatkov iz naše evidencije. Tako je bilo v letu 1954 pri naših posredovalnicah prijavljenih 86 nezaposlenih žensk, ki jim je delovno razmerje prenehalo zaradi disciplinskega odpusta, medtem ko se je v letu 1955 prijavilo samo 46 takšnih žensk — torej 40 primerov manj kot v prejšnjem letu. Pač pa je malenkostno naraslo število tistih, ki iščejo zaposlitve, pa po letu 1954 še niso bile zaposlene. Takšnih je bilo v letu 1954 evidentiranih 152, v letu 1955 pa 159 žensk. To so predvsem vdove ali ločenke, kakor tudi ženske, iz družin, v katerih je nastal težak socialni položaj.

Da je bilo v letu 1955 večje povpraševanje po ženski delovni sili, nam kaže tudi naslednji primer: V letu 1954 se je zaposlilo samo 54 žensk, ki jih nismo kartotečno evidentirali ob priliki, ko so se prijave-

vile kot nezaposlene, ampak so bile takoj napotene na delo, ki jim je bilo na razpolago. V letu 1955 pa se je situacija v tem pogledu izredno izboljšala, saj smo zaposlili kar 1047 žensk ob njihovi prvi zglasitvi, ker smo imeli na razpolago prazna delovna mesta. To dejstvo nam dokazuje po eni strani vedno večji gospodarski razmah, po drugi strani pa tudi to, da se podjetja in ustanove v vedno večjem obsegu obračajo na posredovalnico za delo pri iskanju nove delovne sile. Na izboljšanje povezave med ustanovami in podjetji s posredovalnico za delo pa so brez dvoma vplivali tudi sestanki, ki jih je v letu 1954 naša posredovalnica organizirala z vsemi predstavniki podjetij ter ustanov, razen tega pa tudi stalni obiski naših uslužbenecv v posameznih podjetjih ter ustanovah. Pri tem ne smemo prezreti dejstva, da je posredovalnica za delo ogromno pripomogla podjetjem in ustanovam, ki jim je preskrbela potrebno delovno silo, tako da je posredovalnica za delo s tem doprinesla dober delež k napredku našega gospodarstva.

Na tukaj posredovalnici za delo je bilo preko leta 1955 registriranih skupno 3853 žensk, od katerih se je zaposlilo skupno 3339 žensk. Povprečni staž nezaposlenih žensk v letu 1955 je znašal 3,73 meseca, kar pomeni, da je razmeroma zelo nizek in potrjuje dejstvo, da so naši uslužbenki vložili ogromno dela pri iskanju delovnih mest. Od zgoraj omenjenih 3853 žensk je bilo 3139 delavk, 462 nameščenk in 252 vajenk. Od navedenih se je preko lanskega leta zaposlilo 2715 delavk in je na dan 31. decembra 1955 ostalo nezaposlenih še 424 delavk. Nameščenk se je v navedenem času zaposlilo 384, 78 nameščenk pa je ostalo nezaposlenih. Vajenk je bilo vključenih v uk 240, ne vključenih pa je ostalo še 12 vajenk. Rezultat vključevanja vajenk je zelo zadovoljiv, zlasti če upoštevamo, da je za dekleta mnogo težje poiskati primerno učno mesto, ker je miselnost mnogih deklet, zlasti pa njihovih staršev usmerjena večji del v šiviljsko, trgovsko ter v manjši meri kvečjemu še v frizersko stroko.

Od zgoraj omenjenega števila prijavljenih nezaposlenih žensk je bilo lani 254 takšnih, ki so bile v letu 1955 dvakrat prijavljene kot nezaposlene. Izmed teh se jih je 235 zaposlilo, 19 pa je ostalo nezaposlenih. Trikrat pa je bilo v navedenem času prijavljenih 19 žensk, od katerih se jih je 18 zaposlilo, ena pa je ostala še nezaposlena. Stanje delovnega staža v letu 1955 registriranih nezaposlenih žensk je sledeče: Brez delovnega staža se je zaposlilo 1163 delavk, nezaposlene pa so ostale 103 delavke, uslužbenk brez staža se je zaposlilo 64, nezaposlenih pa je ostalo šest uslužbenk. Vsega skupaj je torej nastopilo prvo zaposlitev 1227 žensk, 109 žensk brez delovnega staža pa je ostalo nezaposlenih. Delovni staž do 1 leta je imelo 462 delavk, ki so se v navedenem času zaposlile, 78 takšnih delavk pa je ostalo nezaposlenih, uslužbenk s stažem do enega leta se je zaposlilo 34, nezaposlenih pa je ostalo 5 uslužbenk z istim stažem. Z delovnim stažem od 1 do 2 let se je zaposlilo 297 delavk, 32 pa jih je ostalo nezaposlenih, nameščenk z istim stažem se je zaposlilo 34, 5 pa

jih je ostalo nezaposlenih. Z delovnim stažem 2—3 let se je zaposlilo 197 delavk, nezaposlenih pa je ostalo 36 delavk, nameščenk z istim stažem se je zaposlilo 23, nezaposlenih pa je ostalo 5 nameščenk.

Z delovnim stažem od 3—5 let se je zaposlilo 307 delavk, 53 delavk pa je ostalo nezaposlenih, nameščenk z istim stažem se je zaposlilo 61, 14 pa jih je ostalo nezaposlenih. Z delovnim stažem 5—10 let se je zaposlilo 124 delavk, 40 pa je ostalo nezaposlenih, nameščenk z istim stažem se je zaposlilo 42, 13 pa jih je ostalo nezaposlenih. Z delovnim stažem 15 do 20 let se je zaposlilo 66 delavk, 18 pa jih je ostalo nezaposlenih, nameščenk z istim stažem se je zaposlilo 24, 4 pa so ostale nezaposlene. Z delovnim stažem 20—25 let se je zaposlilo 28 delavk, 18 delavk pa je ostalo nezaposlenih, nameščenk z istim stažem se je zaposlilo 9, 6 pa jih je ostalo nezaposlenih.

Iz navedenih podatkov se torej vidi, da se je zaposlilo sorazmerno najmanj takšnih, ki imajo več let delovnega staža, to so večinoma starejše ženske, ki tudi predstavljajo za posredovalnico enega izmed najtežavnejših problemov, ker se jih večina podjetij brani sprejeti v zaposlitev z izgovorom, češ da za takšne stare ženske nimajo primerne delovne in so tudi pogostokrat v bolniškem staležu, kar pa v vseh primerih ne drži. Zaposlovanje vdov in ločenih žena z večjim številom otrok, zlasti še, če so starejše, je seveda izredno težavno vprašanje, ker so takšne ženske po navadi večji del brez primerne kvalifikacije, kar je razumljivo, saj so se v mladosti poročile in prej niso nikdar stopile v delovno razmerje, ko pa jih je doletela družinska nesreča, so postale brez hranitelja, brez kvalifikacije in brez delovnega staža. Zaradi tega takšne ženske, največkrat že zelo stare šele lahko dosežejo minimalno delovno dobo, ki je potrebna za starostno minimalno pokojnino. Podjetja in ustanove pa po navadi prav takšne ženske zelo radi odpuščajo z dela — z utemeljitvijo, da zaradi slabega zdravstvenega stanja ne morejo opravljati določenega dela, drugega primernega lažjega dela pa za nje nimajo, kar pa tudi v mnogih primerih ne odgovarja resnici.

Ce analiziramo stanje nezaposlenih žena v letu 1955 po zgoraj opisani socialni strukturi, dobimo naslednjo sliko: vdov z enim otrokom je bilo prijavljenih na posredovalnici kot nezaposlenih 29, od katerih se je 20 zaposlilo, 9 pa je ostalo nezaposlenih. Vdov z dvema otrokoma je bilo prijavljenih 28, zaposlilo pa se jih je 23, 5 pa je ostalo nezaposlenih. Vdov s 3 otroki je bilo pripravljanih 12, od katerih pa so se vse zaposlile. Prav tako so se zaposlile vse 4 vdove, ki so imele vsaka po 4 otroke. S 6 otroki sta bila prijavljena 2 in s 7 otroki prav tako dve vdovi, ki so se vse zaposlile. Nezaposlenih je torej ostalo še 14 vdov z otroki. Nekoliko slabša pa je bila slika zaposlovanja ločenih žena. V letu 1955 je bilo prijavljenih kot nezaposlenih 53 ločenih žensk z enim otrokom, od katerih se je 42 zaposlilo, nezaposlenih pa je ostalo 11 ločenk. Z dvema otrokoma je bilo prijavljenih 32 ločenih žensk, od katerih se je 24 zaposlilo, 8 pa je ostalo nezaposlenih. S

3 otroki je bilo prijavljenih 15, zaposlilo se jih je 12, nezaposlene pa so ostale 3 ločene žene. S 4 otroki sta bili prijavljene 2 ločene ženi, ki sta se obe zaposlili. Prav tako sta se zaposlili ena s 5 in ena s 7 otroki. - Skupno je bilo torej prijavljenih 104 ločenih žena z otroki, od katerih se jih je 82 zaposlilo, 22 pa je ostalo nezaposlenih.

Ob koncu poročila o problematiki zaposlovanja ženske delovne sile naj še omenimo, da se je v letu 1955 od zgoraj omenjenega skupnega števila zaposlenih delavk zaposlilo 3022 delavk v tovarnah in podjetjih, 1780 pa v ostalih gospodarskih dejavnostih. V omenjenem številu je zajetih tudi 499 žensk, ki so prišle s kmetov in se zaposlile kot nekvalificirana delovna sila.

ZAPOSOLOVANJE MOŠKE DELOVNE SILE

V letu 1955 je bilo vseskozi občutno pomanjkanje delovne sile, tako zdrave nekvalificirane — prav posebno pa še kvalificirane, zlasti delavcev kovinske stroke. Že v začetku leta 1955 smo imeli s strani podjetij javljenih potreb po moški delovni sili za okrog 1000 oseb, od tega za 700 nekvalificiranih in 300 kvalificiranih delavcev. Zaposlili pa smo v letu 1955 skupno 4602 moških, od tega 1287 kvalificiranih in polkvalificiranih delavcev v proizvodnih podjetjih, 2101 nekvalificiranih delavcev in 1214 strokovnih in pomožnih uslužbenecv. Če primerjamo število zaposlenih delavcev v letu 1955 s stanjem v letu 1954, je bilo sicer po izdanih nakazilih za delo v letu 1955 zaposlenih 198 oseb manj, k čemur pa pripominjamo, da je bilo v letu 1955 dejansko poslanih 1400 oseb več na delo, vendar jim pri tem niso bila izdana nakazila, ker so bili delavci v velikem številu napoteni neposredno zlasti na razna gradbena podjetja brez nakazil, ker so jim bila delovna mesta takoj na razpolgo, ko pa so delo nastopili, se niso vračali po nakazila, podjetja pa tudi niso zahtevala nakazil za vsakega poslanca delavca, čeprav obstoja tozadevni dogovor med našo posredovalnico in podjetji, ki pa se tega večji del ne držijo. Od tod omenjena razlika med številom zaposlenih glasom nakazil za delo in med dejanskim številom zaposlenih. Tako je bilo od zgoraj navedenega skupnega števila zaposlenih v letu 1955 evidentiranih 3521 moških poslanih na delo, medtem ko smo preostalih 1081 vodili v kartotečni evidenci registrirane. Izmed teh se jih je v letu 1955 zaposlilo 969 oseb, od tega 324 delavcev, 253 uslužbenecv in 392 vajencev, tako da je na dan 31. dec. 1955 ostalo še vsega skupaj 112 nezaposlenih moških, od teh 66 delavcev in 46 uslužbenecv in sicer naslednjih kvalifikacij ozir. strokovnosti: 8 trgov. pomočnikov (izmed teh 4 stari nad 50 let, ostali 4 stari od 35—50 let), 3 splošne komunalne stroke, 4 kovinske stroke, 3 elektrotehnične stroke, gradbene, 1 graficar, 3 čevljarji, 3 krojači, 5 pekovi, 2 mesarja, 5 mizarjev, 6 soferjev, 6 natakarjev, 1 kuhar — in dva nekvalificirana delavca. K temu pripominjamo, da je zgoraj navedenemu številu nezaposlenih največji odstotek starih in bolehnih oseb, ostali pa so večji del kvalitetno slabi delavci. Izmed nameščenecv pa so po strokovnosti: 6 s fakultetno iz-

obrazbo, 9 s popolno srednjo šolsko in 19 z nepopolno njo šolsko izobrazbo, 11 pa pomož. uslužbenecv. Povprečni delovni staž navedenih poslanih je v letu 1955 znašal 3,93 meseca, t. j. za 0,56 meseca več kot je znašal pri ženskah, čemur je vzrok to, da je pri tako sorazmerno majhnem številu nezaposlenih moških 15 istih prijavljen kot nezaposlenih že nad 2 let.

V letu 1955 se je posredovalnica zaradi zaposlitve 367 moških, ki so prestali zaporno kazen. Izmed prijavljenih poslanih pa je bilo 60 prijavljenih, ko jim je bila služba povedana po disciplinski kazen. Če primerjamo število nezaposlenih moških z letom 31. dec. 1954 s stanjem z 31. dec. 1955 ugotovimo, da je število nezaposlenih v času zmanjšalo za 102 osebe, kar dokazuje, da smo tudi zaposlovanje starejših, bolehnih in manj kvalitetenih oseb v letu 1955 uspeli doseči v veliki meri uspeh, na drugi strani pa je bilo tudi manj na novo prijavljenih nezaposlenih, iz česar sledi, da v letu 1955 delovalci niso več v tako veliki meri bolehnih ljudi, kot se je to gajalo prejšnja leta.

Ceprav na eni strani izkazujemo začasnó nezaposlenost v ško delovno silo, pa imamo na drugi strani javljeno večje število potreb po delovni sili, s čimer po raznih kvalificiranih delavcih in strokovnih uslužbenecv — in sicer 295 moških 85 žensk. Primanjkuje zlasti ključavničarjev, kvečjemu v avtokleparjev ter delovnih strokovnih uslužbenecv, potreb pa ni mogoče zadovoljiti — ne morda toliko zaradi pomanjkanja kvalificiranih delavcev, ampak v glavnem zaradi manjkanja stanovanj, ker podjetja, ki iščejo delovno silo, večinoma nimajo stanovanj na razpolago. Kakor je že omenjeno, je v letu 1955 v Ljubljani Litostroja in gradbenih podjetij — nimajo na razpolago prostorskih stanovanjskih prostorov. Ker pa so gradbena podjetja v zadnjem času v veliki meri ustavila delo, ni mogoče pričakovati, da bodo v novem delovno silo, ki zaradi časa v vedno večjem številu prihaja iz drugih krajev Ljubljano. V zvezi s tem so nekateri zaustavili fluktuacijske delovne sile, kar je za našo gospodarstvo vsekar ugodno. Pri tem pa naj navedemo nekaj večjih in važnih gospodarskih podjetij v Ljubljani, ki radi ilustracije, kako je v letu potekala v letu 1955 fluktuacija delovne sile: Gradbeno podjetje »Obnova« je v letu 1955 sprejelo 563 delavcev in uslužbenecv, iz podjetja pa je odšlo 325 delavcev in uslužbenecv. V Litostroji je bilo sprejetih 508 delavcev in uslužbenecv, odloščilo pa jih je 432, uslužbenecv je bilo sprejetih 173, odloščilo jih je 157. Telekomunikacijsko podjetje je sprejelo 419 delavcev in uslužbenecv, odšlo pa je 419 delavcev in 46 uslužbenecv. »Steklopihaštvo« je sprejelo 21 uslužbenecv, odloščilo pa je 97 delavcev in uslužbenecv. »Izolirka« je sprejelo 283 delavcev in 37 uslužbenecv, odšlo pa je 235 delavcev in 18 uslužbenecv. Kemikalna tovarna je sprejela 120 delavcev in 9 uslužbenecv, odšlo pa je 104 delavcev in 6 uslužbenecv. »Saturnus« je sprejelo 191 delavcev in 11 uslužbenecv, odšlo pa sta 102 delavca in

uslužbencev. — »Pletenina« je sprejela 106 delavcev in enega uslužbenca, odšlo pa je 56 delavcev in 2 uslužbenca. »Volnenka« je sprejela 32 delavcev in 8 uslužbencev, odšlo pa je 30 delavcev in 5 uslužbencev. »Tovarna dekorativnih tkanin« je sprejela 134 delavcev in dva uslužbenca, odšlo pa je 72 delavcev in dva uslužbenca. »Unitas« je sprejel 69 delavcev in 7 uslužbencev, odšlo pa je 64 delavcev in 7 uslužbencev. »Utenzilija« je sprejela 125 delavcev in 12 uslužbencev, odšlo pa je 117 delavcev in 9 uslužbencev. Tovarna kleja je sprejela 59 delavcev in 9 uslužbencev, odšlo pa je 58 delavcev in 9 uslužbencev. Kartonažna tovarna je sprejela 303 delavce in 7 uslužbencev, odšlo pa je 373 delavcev in 10 uslužbencev. Gradbena podjetja — 3 gradbišča Gradisa, Graditelj, Megrad, Obok, Tehnika in Trnovo so sprejela 2572 delavcev in 82 uslužbencev, odšlo pa je 3439 delavcev in 43 uslužbencev. Iz vseh navedenih primerov se vidi, da je fluktuacija v naših podjetjih še vedno dokaj velika, povzročajo pa jo težavne stanovanjske prilike, kakor tudi neustaljen plačni sistem.

ZAPOSLOVANJE INVALIDOV IN BOLNIH OSEB

Kakor v prejšnjih letih, tako je tuk. posredovalnica tudi v letu 1955 posvečala vso skrb zaposlovanju invalidov in fizično manj delazmogljivih oseb, ki predstavljajo važno, pa tudi eno izmed najtežjih nalog službe posredovanja dela, ne samo zaradi pomanjkljive fizične delazmogljivosti teh oseb in zaradi njihove zmanjšane delovne sposobnosti, ampak tudi zaradi tega, ker so ti ljudje v pogledu osebnih odnosov izredno občutljivi in imajo tudi vsi več ali manj posebna svojstva v duševni strukturi in v načinu gibanja. Ti ljudje so v svoji miselnosti več ali manj obremenjeni s čustvi manjvrednosti in žive v nekakšni zagrenjenosti. Prav zaradi teh njihovih posebnosti se pri izbiri dela pogosto pokazuje težave, zaradi katerih se takšen človek v zaposlitvi slabo počuti, zaradi česar delo zapusti iz izgovori, da mu je preteško in da ne ustreza njegovemu zdravstvenemu stanju. V letu 1955 smo imeli kar 54 takšnih primerov, v katerih so se invalidne osebe, ki smo jih napotili v zaposlitev, vrnila na posredovalnico in ponovno povpraševale po drugi zaposlitvi. Kljub temu pa nam je v letu 1955 uspelo zaposliti dokaj lepo število invalidov ter bolehnih oseb — in sicer 236 moških, od teh 27 vojnih invalidov, 89 delovnih invalidov, 31 tuberkuloznih in 89 ostalih bolnih; žensk pa 174, od teh 4 vojne invalide, 61 delovnih invalidov, 26 tuberkuloznih in 83 z drugimi boleznimi. Vsega skupaj smo torej v letu 1955 zaposlili 410 invalidnih ozir. fizično manj delazmogljivih ozir. bolnih oseb, kar pomeni, da sta se skozi vse leto zaposlila povprečno po dva invalida na dan. Razen tega pa smo posredovali premestitev iz enega podjetja v drugo podjetje na primerno lažje delo 12 invalidnim osebam.

Izmed navedenih 410 zaposlenih invalidnih ozir. bolnih oseb jih je bilo 52 materialnih oskrbovancev (21 moških in 31 žensk), medtem ko ostali niso prejeli oskrbine. Po stanju z dne 13. dec. 1955 smo imeli skupno 133 nezaposlenih invalidnih oseb, od katerih prejema

22 oseb materialno oskrbo. Izmed njih je 42 moških (od njih 3 vojni invalidi, 26 delovnih invalidov, 8 bolnih z različnimi boleznimi in 5 tuberkuloznih), in 91 žensk (od teh 1 vojni invalid, 50 delovnih invalidov, 27 različno bolnih in 13 tuberkuloznih). Iz teh podatkov je razvidno, da je od skupnega števila vseh prijavljenih nezaposlenih invalidov ozir. bolnih oseb — 20,84 odstotkov, od tega 37,5 odst. moških in 17,3 odst. žensk. Odstotek invalidov oziroma za delo manj sposobnih oseb je torej zlasti pri moških sorazmerno zelo visok, kar nam tako z materialnega kakor tudi iz moralno političnega stališča nujno narekuje, da podvzamemo potrebne ukrepe za rešitev tega vprašanja, o čemer je že večkrat razpravljali tudi upravni odbor tuk. posredovalnice, kakor tudi Sveta za socialno varstvo OLO. Pri tem smo prišli do zaključka, da je rešitev ozir. vsaj olajšanje tega problema mogoče doseči edinole z organizacijo raznih dejavnosti, ki bi jih lahko opravljali ljudje z manjšo delovno sposobnostjo. Po daljšem proučevanju in razpravljanju o tem vprašanju je bila v decembru 1953 organizirana takšna dejavnost pod firmo Okrajnega odbora Rdečega križa, ker posredovalnica za delo pač nima zakonitih možnosti za organizacijo gospodarskih ter socialnih dejavnosti. Zato smo smatrali kot najboljše, da to delo organizira Rdeči križ kot socialno zdravstvena organizacija, katere vodstvo smo uspeli tudi prepričati, da je dalo na razpolago trenutno potrebna finanč. sredstva za začetno investicijo. Razumljivo pa je seveda, da Rdeči križ nima tolikšnih finančnih sredstev, da bi mogel to dejavnost organizirati na širši bazi. Zato je upravni odbor tuk. posredovalnice za delo sklenil, da se bodo za finansiranje teh dejavnosti uporabila lastna finančna sredstva, kakor hitro bo dana zakonita možnost razpolaganja s tistimi finančnimi sredstvi, ki so namenjena za materialne dajatve začasno nezaposlenim osebam in ki bi sicer ostala neizkoriščena, če jih posredovalnica ne porabi za omenjene zakonito določene dajatve nezaposlenim osebam. Če bi takšno dejavnost organizirali v širšem obsegu in bi se v njej prvenstveno zaposlovali invalidi oz. za delo manj sposobne osebe, ki prejema oskrbino, bi se razumljivo ta sredstva prihranila. Ti prihranki bi predstavljali dokaj velike zneske, če računamo, da smo v letu 1955 izplačali samo na račun oskrbin, ki jih prejema invalidi in za delo manj sposobne osebe 1.588.612 din. Če pa k temu prštejemo še druge oskrbovance, ki bi jih prav tako zaposlili pri teh dejavnostih, bi ti prihranki razumljivo znašali mnogo več, zlasti če računamo vrednost izdelkov navedenih dejavnosti, v katere bi te prihranke investirali. Če torej upoštevamo vrednost produktov, ki bi jih ti ljudje lahko ustvarili, je razumljivo, da je družbena izguba nepriemno večja kot znaša vrednost izplačanih oskrbin in gre v desetine milijonov. Pri tem pa ne smemo pozabiti tudi na moralno škodo, saj je samo ob sebi razumljivo, da se osebe v daljši času trajajoči nezaposlenosti a prejemanjem oskrbine več ali manj moralno kvarijo, saj je pač neizpodbijno dejstvo, da brezdelje v vsakem pogledu

škodljivo vpliva na človeka, ne glede na to, da se večina teh ljudi šestokrat več ali manj bavij s kakšno nezdruvo postransko dejavnostjo ali šušmarstvom, mnogij izmed njih pa zabredejo v pijančevanje oz. v nemoralno življenje sploh. Tuk. posredovalnica ima že precej primerov, v katerih se ljudje po daljši dobi nezaposlenosti pričnejo upirati našim prizadevanjem, da bi jih zaposlili, ko jim ponudimo primerno službo, pa je nočejo sprejeti, kar potrjuje, da jih je nezaposlenost — zlasti pa dalje časa trajajoča materialna oskrba — že več ali manj moralno pokvarila. V Ljubljani obstaja mnogo možnosti za organizacijo raznih uslužnostnih dejavnosti, pri katerih bi se lahko mnogo takšnih ljudi zaposlilo, čeprav bi bila ta zaposlitev bolj začasnega značaja. V kolikor pa takšne osebe te zaposlitve ne bi hotele sprejeti, bi jim bile po tozadavnih zakonških predpisih ukinjene vse pravice, ki jih uživajo pri posredovalnici t. j. pravica do oskrbine in do socialnega oz. varstvenega varstva. Za zaposlitev pri teh dejavnostih pa ne bi prišli v poštev samo invalidi in manj delazmogljive osebe, ampak tudi zlasti mlajša dekleta, ki so več ali manj moralno ogrožena oz. že pokvarjena in za katere je včasih izredno težko najti primerno redno zaposlitev. Takšnim dekletom bi z zaposlitvijo omogočili materialne esistenčne pogoje, istočasno pa bi jih s tem vsaj deloma odtegnili vplivu ulice, ker pač ne bi imele več toliko časa za pohajkovanje kot pa sedaj, ko se nezaposlene po cele dneve potikajo okrog brez dela. Glede tega vprašanja smo nakazali samo nekaj bistvenih misli za rešitev tega problema, ker bi podrobna ilustracija vseh takšnih primerov, s katerimi je imelo posredovalnica že mnogo dela in težav — zavzela pač ogromen obseg v tem referatu. Prepričani smo, da bo pričeto delo v zvezi z vprašanjem zaposlitve invalidov oz. manj delazmogljivih oseb, kakor tudi moralno ogroženih oseb, na opisani način obrnilo obilno uspehe ne samo za našo posredovalnico, ampak za celotno našo družbo nasploh, seveda pod pogojem, da bo to vprašanje pri odločitvah pristojnih forumih naštetelo na pravilno in zadostno razumevanje, o čemer pa smo trdno prepričani, da bodo isti nudili vso potrebno pomoč.

ZAPOSLOVANJE IN VKLJUČEVANJE MLADINE V UK

Referat za zaposlovanje in vključevanje mladine v uk je v letu 1955 zabeležil zelo velike rezultate, če pri tem upoštevamo, da je na tem obširnem, važnem in težkem področju delal samo en uslužbenec. Sistem dela se je v lanskem letu še izpopolnil in utrdil zlasti s tem, da imamo po sklopu uravnega odbora naše posredovalnice formirano posebno komisijo za vaje, v kateri so zastopani predstavniki obrtne in trgovske zbornice, gospodarskega sveta OLO, Tainištva za prosveto in kulturo, društva strokovnih učiteljev in profesorjev, Okrajnega odbora zveze borcev ter Okrajnega odbora mladinske organizacije. Ta komisija je v letu 1955 na treh sestankih obravnavala problematiko vključevanja vajencev. Na svoji zadnji seji pa je izdelala podroben delovni program za leto 1956 na podlagi

izkušenj, ki si jih je pridobila z dosedanjim delom. To področje je organizacijsko še zelo neobdelano in neurejeno zlasti v pogledu te evidence in propagande, kar lahko nazorno razberemo iz naslednjih dejstev. Evidenca potreb po vajencih — v kolikor ta sploh obstoja — teče po liniji obrtne in trgovske zbornice. Mestna obrtna zbornica je zadnji dve leti razpisala anketo po obrtih glede potrebe po vajencih, pri čemer se je zahtevalo tudi podatke o tem, ali bo posamezni obrtnik dobil vajenca sam ali pa ga bo iskal preko posredovalnice za delo. Okrajna obrtna zbornica pa je glede tega vprašanja izjavila, da ona ni v stanju izvesti slične ankete. V tem pogledu je imela Trgovinska zbornica boljše podatke, ki pa še vedno niso zanesljivi. Industrijske šole teh potreb sploh niso javljale nikomur, ampak so razpisale natečaj. Razumljivo je, da je posredovalnica za delo živo zainteresirana, da se ustvari popolna evidenca potreb po vajencih, vendar je glede tega bila do sedaj odvisna zgolj od dobre volje omenjenih ustanov, ali bodo te dale na razpolago zaželeno podatke, ali pa ne. Isti odnos pa so imeli obrtniki napram zbornici. Prav tako je tudi s podatki o vajencih, ki bi jih morali dobiti iz posameznih šol. Tajništvo za kulturo in prosveto je sicer ugodilo naši prošnji in je vsem šolam razpisalo anketo za ugotovitev podatkov, koliko učencev oz. učenec se namerava v letu 1955 vključiti v uk ali zaposliti. Tudi s tem so bile združene težkoče, ker šole niso dolžne dati takšnih poročil, vendar so te podatke dostavile, čeprav s precejšnjo zamudo in na večkratne intervencije. Za ilustracijo kako pomanjkljiva je evidenca vključevanja vajencev naj navedemo, da je naša posredovalnica v letu 1955 evidentirala vključenih v uk 392 vajencev in 240 vajenk — skupno torej 632 vajencev in vajenk. Dejansko pa se je v letu 1955 vključilo v uk 1504 vajencev in 619 vajenk, skupno torej 2123 vajencev in vajenk, kar pomeni, da preko posredovalnice za delo ni bila vključena niti ena tretjina izmed njih. Tega vprašanja ne omenjamo morda zaradi nekakšne ljubosumnosti ali rivalitete do omenjenih forumov, ampak zaradi tega, ker boleče občutimo zlasti v tem pogledu pomanjkljivosti za uspešno izvajanje politike pri vzgoji novega kadra oz. vključevanju vajencev. Zaradi tega smo upravičeno mnenja, da bi bilo to vprašanje v ustreznih predpisi treba regulirati tako, da bi se lahko celotna evidenca potreb po novih kadrih vodila na enem samem mestu, istočasno pa tudi evidenca vseh razpoložljivih učnih moči. Edino na ta način bo mogoče pravočasno ugotoviti, kateri poklici so sufcitni t. j. jim primanjkuje kadra in s tem v zvezi ukrepati za izboljšanje stanja v kritičnih poklicih. Pa tudi uspešnega propagandnega oz. informativnega dela si ne moremo zamisljati brez zanesljivih podatkov o tem, kaj imamo oz. s čim razpolagamo in česa nam manjka. Zaradi tega smatramo, da bi morala vsa naša podjetja, industrijske šole ter vsi obrtniki do določnega roka vsako leto javljati vse potrebe za tekoče leto obvezno posredovalnici za delo, istočasno pa bi morale tudi vse šole do določnega roka javiti vse učence in

učenke, ki se nameravajo vključiti v uk — po možnosti že z navedbo, za kateri poklic se je odločil posamezni učenec.

Kljub navedenim pomanjkljivostim pa je naša posredovalnica za delo v letu 1955 v povezavi z raznimi ustanovami v veliki meri pomagala zadostiti potrebam po vajencih. Na podlagi podatkov, ki smo jih dobili od prosvete in od zbornic, smo že med letom ugotovili, da ne bo mogoče zadostiti vsem potrebam po vajencih samo s kadrom iz domačega okraja. Po teh podatkih je bilo ugotovljeno, da bi za leto 1955 samo za področje mesta Ljubljane potrebovali 911 vajencev in vajenk, med tem ko je v Ljubljani v tem letu končalo šolanje vsega skupaj samo 307 učencev (od tega 171 fantov in 156 deklet), ki so se nameravali vključiti v uk. Razlika je seveda treba kriti z dotokom iz podeželja oz. iz drugih krajev, kjer je še večje število mladincev, ki zaključujejo obvezno šolanje. Kakor je iz podatkov razvidno, je na podeželskem področju našega okraja takšnih 1892 mladincev (od tega 993 fantov in 899 deklet). Sicer je razumljivo, da se ni vsa ta mladina odločila za uk — že zaradi tega, ker nimajo vsi mladinci za to potrebnih učnih pogojev in ker bo 10—15% izmed njih ostalo na kmetih, vendar vidimo, da je le na deželi še mogoče dobiti potrebno mladino za vključitev v uk, kar pa predstavlja zelo težaven problem predvsem zaradi stanovanjske krize. V Ljubljani imamo namreč samo 3 vajenske domove s skupno kapaciteto 278 učencev. Vendar pa je mogoče vsako leto na novo sprejeti v omenjenih vajenskih domovih največ do 60 učencev, pa še s tem ne moremo z gotovostjo računati, ker pač mora vsako leto precej takšnih, ki so zaključili uk in postali pomočniki — in bi praviloma morali zapustiti vajenski dom — ostati v domu, ker nimajo stanovanja in se ga pač ne more vreči na cesto, tako da omenjeni vajenski domovi na ta način postajajo nekakšni samski domovi. Sprič tako kritično stanovanjske krize grozi našemu gospodarstvu resna nevarnost glede vzgoje potrebne novega kadra, zlasti v obrtni dejavnosti. Če upoštevamo, da je v letu 1954 znašal prirodni izpad kvalificiranih delavcev iz proizvodnje zaradi upokojitve oz. smrti — 622 kvalif. delavcev, medtem ko je bilo v istem letu na novo vključenih v iste stroke samo 592 vajencev, dočim imamo celo vrsto raznih obrtnih strok, v katere se v zadnjih treh ali štirih letih sploh ni vključil noben vajenec, potem vidimo, kako veliko nevarnost predstavlja pomanjkanje naraščaja za naš bodoči razvoj.

Kljub temu, da se nam je v letu 1955 posrečilo v dokaj veliki meri zadostiti potrebam po vajencih tako v naši industriji kakor tudi v obrti, imamo še vedno nad 100 nezasedenih učnih mest. Kje in kako pa so nastajeni tisti vajenci, ki stanujejo izven vajenskih domov, nam ni znano, ker morajo evidenco o tem voditi obrtne šole. Zaradi velikega pomanjkanja vajencev v Ljubljani smo v letu 1955 imeli dogovor z LR Bosno, ki naj bi nam poslala 70 fantov — eno ali dvostranskih partizanskih sirot, da bi jih v Ljubljani vključili v uk. Poleg učnih mest smo jim predskrbeli tudi stanovanje oz. oskrbo po internatni

Vendar pa kljub vsem pripravam, ki smo jih zanje izvršili, teh fantov ni bilo v Ljubljano. Nakar so se izgovarjali v LR Bosni, naj jim oprostimo pomoto, češ, da so prvotno mislili, po podatkih o številčnem stanju vojnih sirot, da jih je toliko oz. še več, da pa so sedaj ugotovili, da jih toliko nimajo. Tuk. posredovalnica se je sicer takoj nato obrnila na ostale kraje v Sloveniji, predvsem tiste, ki imajo manj industrije in obrti, s prošnjo oz. vabilom, da nam javijo učence, ki bi se radi vključili v uk v Ljubljani. Kljub našim večkratnim pismenim in ustnim urgencam nismo od nikoder dobili kandidatov za uk, tako da je ostalo v Ljubljani nad 100 razpoložljivih učnih mest zaradi pomanjkanja učencev nezasedenih. Ta dejstva nam prikazujejo vedno bolj pereče pomanjkanje vajencev, zlasti fantov, glede katerih bomo tudi v bodoče vsako leto vedno bolj navezani na dotok iz podeželja. Pa tudi naslednja leta se ne moremo nadejati izboljšanja, ampak poslabšanje, ker bodo pričeli oz. prišli na vnto za vključitev v uk letniki učencev rojeni med zadnjo svetovno vojno, ko se je število rojstev skrčilo na minimum.

Tuk. posredovalnica za delo je v letu 1955 poleg ostalih vključila tudi precejšnje število eno in dvostranskih partizanskih sirot v uk in sicer vsega skupaj 200 učencev, od tega 75 fantov in 125 deklet, en fant in 8 vajenk pa je ostalo nevključeno. Tega fanta po vsej verjetnosti ne bo mogoče vključiti v uk, ker je duševno defekten, ampak ga bomo morali kako drugače zaposliti.

Vse mladine stare od 15—20 let se je v letu 1955 vključilo v uk ali zaposlitev skupno 1365 mladincev, od tega 433 moških in 872 žensk, nezaposlenih pa je ostalo en vajenec, 12 vajenk in 88 deklet, ki iščejo različne zaposlitve. Če primerjamo stanje v letu 1955 s stanjem prometa v 1954, ugotovimo, da je bilo na dan 31. dec. 1954 nezaposlenih deklet v starosti 15—20 let 527 deklet, medtem ko je bilo istih na dan 31. dec. 1955 samo 90 nezaposlenih t. j. za 437 deklet manj oz. za 34 vajenk manj kot v prejšnjem letu. Ta rezultat je še tem razveseljivejši, če upoštevamo, kako je težko dobiti učna mesta za dekleta, ki so že več ali manj nasičena s kadrom že zaradi tega, ker večina deklet hoče postati šivilje in trgovske pomočnice ali pa kvečjemu še frizerke.

Kakor že uvodoma omenjeno, imamo na posredovalnici psihologa za delo, ki bo vodil poklicno svetovalnico, ki pa iz uvodoma obrazloženih razlogov praktično še ne deluje, pač pa bo kmalu pričela poslovati. Razumljivo je, da si od poklicne svetovalnice obetamo še nadaljnje izboljšanje in izpopolnitev organizacije in sistematike dela pri vključevanju mladine v uk in zaposlitev.

OSKREMINA IN DRUGE MATERIALNE DAJATVE

Kakor že od leta 1953 dalje je naša posredovalnica za delo tudi v letu 1955 vodila politiko zniževanja števila oskrbovancev oz. zmanjšanje oskrbnin in ostalih materialnih dajatev. V letu 1955 je bilo 222 osebam izplačanih oskrbnin v znesku 3.747.020 din in otroških dodatkov v znesku 1.216.520, za selitvene stroške je bilo izplačanih 29.625 din, za

potne stroške oz. prevoze pa 30.240 din, in sicer za selitve trem osebam in za 100% vozno olajšavo osebnega prevoza 24 osebam ter za 75% vozno olajšavo 13 osebam in 7 družinskim članom.

V skladu s predpisi novega zakona o zdravstvenem zavarovanju in tozadevnimi dodatnimi zakonskimi določili je bilo s 1. jan. 1955 uvedeno pavšalno plačevanje prispevkov za zdravstveno zavarovanje oseb, ki so kot nezaposlene prijavljene pri posredovalnici za delo in izpolnjujejo zakonske pogoje za zdravstveno varstvo. Posredovalnica za delo mora plačevati za te osebe mesečni pavšal v znesku 1200 din za posamezne osebe, kar je znašalo za 660 zavarovancev skozi vse leto 1955 skupno 1.216.520 din, ki jih je posredovalnica za delo nakazala Zavodu za soc. zavarovanje. Povprečni zavarovalni staž znaša v letu 1955 po 4 mesece na eno osebo.

Tako je torej tuk. posredovalnica za delo v temelju odgovarjajočih zakonskih predpisov izplačala nezaposlenim osebam kot oskrbnino, otroške dodatke, prispevke za socialno zavarovanje, selitvene in prevozne stroške v letu 1955 vsega skupaj 7.549.925 din. Povprečni staž zgoraj omenjenega števila oskrbovancev v letu 1955 pa je znašal 7 mesecev, kar je brez dvoma mnogo, če ga primerjamo s povprečnim stažem trajanja brezposelnosti v istem letu, ki je znašal samo nekaj več kot 3 mesece. Temu vzrok je dejstvo, ker je večina oskrbovancev invalidov, oz. za delo manj sposobnih ljudi, ki jim je težko najti zaposlitev. V zgoraj omenjenem skupnem številu oskrbovancev moramo dodat gibanje njihovega števila preko leta 1955, ki izkazuje naslednjo sliko: Na dan 31. dec. 1954 je bilo skupno 113 oskrbovancev, od tega 25 moških in 88 žensk. Preko leta 1955 se je na novo prijavilo skupno 109 oskrbovancev, od tega 44 moških in 65 žensk. Torej smo imeli na oskrbnini v letu 1955 vsega skupaj 222 oseb, od tega 49 moških in 153 žensk. Od tega števila je bila ustavljena oskrbnina zaradi zaposlitve 49 moških in 87 ženskam — skupno 136 osebam. Zaradi odklonitve ponujenega dela ali nerednega javljanja pa je izgubilo oskrbnino skupno 18 oseb, od tega 3 moški in 15 žensk. Zaradi upokojitve je bila ustavljena oskrbnina 2 moškima in 4 ženskam. Ob primerjavi števila oskrbovancev s prejšnjim letom vidimo, da se je njihovo število v letu 1955 znižalo za 44 oseb, do čim so se sami zneski izplačanih oskrbnin znižali za 54,4%. To zmanjšanje gre predvsem na račun zmanjšanja števila oskrbovancev, na drugi strani pa na račun znižanja oskrbnega staža v primerjavi z letom 1954, ki je znašal nad 10 mesecev. Naša posredovalnica je iz proračunskih sredstev plačevala tudi prenočnino in hrano za tiste prehodne nezaposlene osebe, ki iščejo v Ljubljani zaposlitev, pa so brez slehernih sredstev za preživljanje, dokler ne dobijo dela. Vzdrževanje teh oseb je trajalo povprečno po dva dni na eno osebo. Tako je posredovalnica preko leta imela na vzdrževanju oz. je izdala 599 kosil in 597 večerij, kar je znašalo skupno 74.774 din, za prenočnino pa 19.600 din.

Če pa sumiramo vse kar je posredovalnica za delo Ljublja-

na izplačala v času od 1. aprila 1952 do 31. dec. 1952 na račun oskrbnin, otroških dodatkov, prevozov, selitev in prispevkov za socialno zavarovanje, pa ti stroški znašajo 52.092.006 din za skupno 1620 oskrbovancev, kar pride na posameznega oskrbovanca povprečno po 31.551 din pri čemer pa moramo pripomniti, da je 8 oskrbovancev invalidov in bolnih, ki so prejel vsega skupaj z otroškimi dodatki vred od 220 tisoč do 300 tisoč dinarjev na osebo v tem času. Izmed 62 oskrbovancev po stanju z dne 30. dec. 1955 pa je 29 oskrbovancev že od 1 do 3 leta na oskrbnini.

Povprečno je upravičencev do materialne oskrbe 9—11 odstotkov, izmed celotnega števila prijavljenih nezaposlenih oseb. Če pa primerjamo povprečni odstotek vseh oskrbovancev od ustanovitve tuk. posredovalnice za delo pa do 31. dec. 1955 s številom prijavljenih nezaposlenih pa znaša delež oskrbovancev 11,5%.

IZDAJANJE DELOVNIH KNJIZIC

Kakor že uvodoma omenjeno se je v odd. za izdajanje delovnih knjižic število honorarnih uslužbencev zmanjšalo od 7 v letu 1954 na 3 uslužbence v letu 1955. Razlog tega je v tem, ker je zamenjavanje delovnih knjižic v glavnem že zaključeno, vsaj za tiste osebe, ki so v delovnem razmerju. Vendar pa še vedno prihajajo prijave za zamenjavo za tiste, ki sedaj ponovno stopajo v zaposlitev in ki so bili zaposleni pred letom 1952. Do 31. dec. 1955 je bilo izdanih skupno 98.620 kom. delovnih knjižic in 417 pa je bilo vroženih prijav za izdajo delovnih knjižic, tako da je izdanih vsega skupaj 99.037 delovnih knjižic. Od tega jih je zamenjanih oz. izdanih z odločbami o priznanju delovne dobe 83.081 delovnih knjižic ter 15.539 pa brez odločb kot ob prvi zaposlitvi. Poleg tega je bilo naknadno vpisanih odločb v delovne knjižice do sedaj 6744 primerov. Odločb za oficirje JLA in LM je bilo izdanih 300 osebam. Vendar pa je še vedno v pritožbenem postopku glede priznanja delovne dobe še dokaj veliko število vlog, saj skoraj dnevno prihajajo rešitve, razen tega pa je treba zaslisati še veliko število prič v primerih, v katerih posamezniki delovno dobo dokazujejo s pričami, kar pa poteka zelo zamudno, ker se priče ne zaslusujejo samo v Ljubljani, ampak v mnogih primerih v drugih krajih. Zaradi tega je tudi zelo težko predvideti, kdaj bo zamenjava delovnih knjižic zaključena, ker se v nekaterih primerih pri dokazovanju delovne dobe z zaslisevanjem prič sivar zelo zakomplicira.

S 1. nov. 1955 smo prenesli posle v zvezi z izdajanjem delovnih knjižic na občinske ljudske odbore, razen za področje bivšega MLO Ljubljana, za katero se še nadalje izdajajo na tuk. posredovalnici, ker je tako tudi najbolj praktično tako v pogledu kvalitete dela kakor tudi glede stroškov razmeroma najceneje.

DELO UPRAVNEGA ODBORA POSREDOVALNICE ZA DELO

Upravni odbor tuk. Biroja za posredovanje dela šteje 7 članov, ki se sestajajo po enkrat na mesec. Tako je imel upravni odbor v letu 1955 skupno 12 sej, na katerih je obravnaval razna

vprašanja s področja posredovanja dela, kakor tudi priobče oseb, ki so jim bili zavrneni zahtevki za priznanje pravice do oskrbine ali pa jim je bila oskrbnina ustavljena v smislu tozadevnih zakonskih predpisov. V glavnem pa se je upravni odbor bavil z vprašanjem zaposlovanja invalidov in bolnih oseb ter s tem v zvezi tudi dal navodila za nadaljnje delo. Na treh sejah pa se je obravnavalo mladinsko vprašanje zlasti vprašanje vključevanja vajencev v uk. Zaradi izredne važnosti tega vprašanja je upravni odbor formiral stalno komisijo, ki naj podrobneje obravnava ta problem. Upravni odbor je tudi obravnaval vprašanje organizacije in pristojnosti občin v zvezi z decentralizacijo državne uprave glede službe posredovanja dela, pri čemer je sklenil, da se predlaga OLO Ljubljana da naj tuk. okrajna posredovalnica še nadalje ostane pristojna za izvrševanje tudi celotnega operativnega dela v zvezi z zaposlovanjem za vse teritorije

biv. MLO Ljubljana z malo ljetvijo, da je mesto ena in zelo povezana celota, terj naj ima služba posredovanja dela določeni center je istočasno ugotovil, da celotno poslovanje zelo težilo, če bi se preneslo na mezne občine, pri tem pa bi di efekt dela postal slabši.

Razen navedenega je upravni odbor na treh sejah obravnaval vprašanje Delavskega doma je po sklepu bivšega MLO Ljubljana šel pod kompetenco tuk. posredovalnice za delo in s tem v zvezi izdelal in s tudi pravilnik in hišni red delavskega doma.

Na splošno rečeno je upravni odbor razvil zelo aktivno dejavnost pri reševanju vprašanj in bil v veliko posredovalnici za delo pri reševanju njenih nalog in razvoju, za kar mu gre vse znanje in pohvala za trud prizadevanje, ki ga je upravni odbor v letu 1955 vlagal v je delo.

(Nadaljevanje prihodnjega števila)

OBČINSKI LJUDSKI ODBORI

OBČINA LJUBLJANA - RUDNIK

VABILO

na 5. redno sejo ObLO

Na podlagi 21. člena Statuta občin in okrajev (Ur. l. FLRJ 26/55-269), v zvezi s 7. čl. Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Ur. l. LRS št. 26/55-130) ter na podlagi 2. odstavka 38. člena Statuta občinskega ljudskega odbora Ljubljana-Rudnik sklicujem 5. redno sejo Občinskega ljudskega odbora Ljubljana-Rudnik, ki bo v soboto dne 11. 11. 1955 ob 9. uri v sejni dvorani občinskega ljudskega odbora in predlagam naslednji

dnevni red:

- 1. Poročilo Sveta za socialno

OBČINA LJUBLJANA-POLJE

Javna dražba stanovanjski hiš

Na podlagi člena 1 in 3 Uredbe o prodaji stanovanjskih hiš splošnega ljudskega premoženja (Ur. l. FLRJ št. 17-101/53, členov 2, 3 in 4 Odloka glavnega mesta Ljubljane o prodaji stanovanjskih hiš SLP (Ur. l. LRS št. 51-795/54) določil Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Ur. l. FLRJ št. 34-371/55 priloga I-A stran 585 razpisuje Komisija občinskega ljudskega odbora Ljubljana-Polje za prodajo hiš SLP ObLO Ljubljana-Polje

JAVNO DRAŽBO,

ki se bo vršila dne 15. februarja 1956 v sejni dvorani tukajšnjega občinskega ljudskega odbora, z začetkom ob 9. uri zjutraj.

Prodajale se bodo naslednje stanovanjske hiše:

- 1. Zavogljica št. 10, izklicna cena 304.614 din.
- 2. Zador št. 52, izklicna cena 304.506 din.
- 3. Zador št. 81, izklicna cena 596.160 din.
- 4. Podmolnik št. 38, izklicna cena 233.542 din.
- 5. Polje št. 11, izklicna cena 320.489 din.
- 6. Polje št. 50, izklicna cena 496.036 din.
- 7. Polje št. 52, izklicna cena 490.932 din.
- 8. Polje št. 72, izklicna cena 1.048.346 din.

- 2. Razprava in sklepanje spremembah in dopolnitvah Statuta Občinskega ljudskega odbora Ljubljana-Rudnik.
- 3. Imenovanje komisij:
  - a) Komisija za odlikovanja
  - b) Davčna komisija
  - c) Komisija za uslužbovanje
- 4. Gospodarske zadeve v vprašanju
- 5. Vsak ljudski odbor ima vicio predlagati spremembe dopolnitev davnega reda. Morebitno odsotnost pr. zasro javite pismeno ali na urno na tajništvo ObLO Ljubljana-Rudnik (telefon 22-556).

Predsednik ObLO Franc Sitar

- 9. Polje št. 87, izklicna cena 955.304 din.
- 10. Polje št. 150, izklicna cena 889.588 din.
- 11. Večće št. 76, izklicna cena 797.875 din.
- 12. Zg. Kašelj št. 36, izklicna cena na 493.454 din.
- 13. Zg. Kašelj št. 60, izklicna cena na 337.860 din.
- 14. Zg. Kašelj št. 82, izklicna cena na 507.360 din.
- 15. Zg. Kašelj št. 95, izklicna cena na 764.402 din.
- 16. Zg. Zadobrova št. 9, izklicna cena 704.808 din.
- 17. Zalog št. 88, izklicna cena 1.320.077 din.

Vsak ponudnik mora pred začetkom dražbe položiti v gotovini, v obveznicah notranje posojila mesta Ljubljane ali obveznicah Državnega ljudskega posojila kavnico v višini izklicne vrednosti, sicer na pripuščen k dajanju ponudbe.

Kupec mora najkasneje po petih dneh po tem, ko prejme naročilo, da je sprejeta njegova ponudba, plačati v gotovini manj 40% kupnine, za katero bila ponudba sprejeta, ostalo kupnine pa v roku in na način, ki bo določen s kupno pogodbo.

Komisija:

- 1. Bobnar Stane, l. r.
- 2. Rojšek Ivan, l. r.
- 3. Maček Tone, l. r.
- 4. Kumše Franc, l. r.
- 5. Alič Franc, l. r.